

Pöytäkirja

31.3.2022

VN/10384/2019
VN/10384/2019-VM-425**Hankkeen seurantar ryhmän kokous 2/2022**

Valtionavustustoiminnan kehittämien ja digitalisointi -hanke

Aika To 31.3.2022 klo 13-14.45

Paikka Etäkokous

Läsnä Tuula Lybeck VM puheenjohtaja
Jaana Walldén VM varapuheenjohtaja
Merja Irjala VM sihteeri

Ella Bingham Aalto-yliopisto
 Raisa Erma Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 Sofia Eskola Metropolia Ammattikorkeakoulu
 Tanja Halonen Helsingin Diakonissalaitos
 Outi Hannula Fingo ry
 Heli Huuhka Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
 Kristiina Kumpula KANE
 Tiina Kuoppa Taiteen edistämiskeskus
 Jarmo Laitinen Oulun kaupunki
 Simo Luukkainen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
 Miikka Lönnqvist SOSTE ry
 Ossi Malmberg Suomen Akatemia
 Rosa Meriläinen KULTA ry
 Tero Poutala Traficom
 Matti Ranta Opetushallitus
 Lea Ryyänen-Karjalainen Tieteellisten seurain valtuuskunta
 Camilla Sederholm Natur och Miljö rf
 Sanna Sunikka Kriminaalihuollon tukisäätiö
 Seppo Tiainen Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto
 Marita Virtanen VM

Muut esittelijät:

Jani Heikkinen VM
 Ulla Suomela VM
 Mikko Lehtonen VM
 Anu Mäkinen Valtiokonttori
 Mari Näätsaari Valtiokonttori

Muut asiantuntijat:

Joose Niemi Valtiokonttori
 Poissa:
 Juha Kekkonen THL
 Arto Kuusisto Olympiakomitea
 Marjaana Lahti-Koski Kuntaliitto

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

Anna Munsterhjelm / Juuso Luomala Allianssi ry
 Jaana Viemerö Suomen Kuntaliitto
 Niklas Wilhelmsson oikeusministeriö, asiantuntija

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin 24.3.2022 päivätty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 1/2022 (3.2.2022) pöytäkirja.

4 Jäsenmuutokset

Todettiin ilmoitetut jäsenmuutokset

- Liikenne- ja viestintäministeriön ohjausryhmän jäseneksi on nimetty neuvotteleva virkamies Altti Iiskola Emmi Nykäsen sijaan.
- SOSTE ry:n jäseneksi seurantaryhmään on nimetty hallintojohtaja Miikka Lönnqvist Vertti Kiukaksen sijaan. Todettiin tämän muutoksen olleen esillä jo edellisessä seurantaryhmässä.
- Helsingin Diakonissalaitoksen jäseneksi seurantaryhmään on nimetty business controller Tanja Halonen Ilkka Kantolan sijaan.
- Suomen Akatemian jäseneksi seurantaryhmään on nimetty ylijohtaja Ossi Malmberg Heikki Mannilan sijaan.

Hankkeen asettamispäätöstä on päivitetty koskien ohjaus- ja seurantaryhmän jäsenistöä (lokakuu 2021 – maaliskuu 2022 tulleet muutokset).

5 Katsaus kuntajaoston kehittämisehdotuksiin

Jani Heikkinen ja Ulla Suomela esittelivät katsauksen kuntajaoston kehittämisehdotuksiin. Kuntajaoston loppuraportti lähtee lausunnonleikkimä 17, ja loppuraportti julkaistaan kesäkuun alussa 2022. (pöytäkirjan liite 1)

Keskustelussa esille tulleita keskeisiä asioita:

Kuntajaoston kehittämisehdotuksia pidettiin hyvinä. Esille nostettiin erityisesti pienten kuntien huomioon ottaminen, mikä sisältää tasa-arvonäkökulman kuntalaisten osalta. Esille tuotiin, että mitä suurempi yksikkö, sitä suuremmat ovat henkilö-, osaamis- ja ajankäyttöresurssit valtionavustusten hakemiseen ja hallintaan. Jani Heikkinen vastasi, että toimintamallit ja avustushaut tulisi suunnitella niin, ettei hakeminen nousisi kynnyskysymykseksi kunnille. Yksi ratkaisu on se, että kunnat hakevat yhdessä joukkona, jolloin eri tyyppisiä resursseja kasaantuu kehittämishankkeen taakse. Yhteistyön nähdään ratkaisevan myös resurssi- ja tuloksellisuuskysymyksiä.

Lisäksi puheenvuoroissa hyvänä pidettiin ilmiöiden alueellisen luonteen huomioimista.

Keskustelussa nostettiin esille maakuntaliittojen rooli, eli maakuntaliitot voisivat saada tietoa ministeriöiltä ja välittää tietoa edelleen alueensa kunnille ja edistää myös omalta osaltaan pientenkin kuntien hakumahdollisuuksia, yhteishankkeiden syntymistä.

Kriisikuntiin liittyvä kehittämisehdotus herätti keskustelussa huomiota. Nostettiin esille, tuleeko rahoituksen myöntämättä jättämisestä ikään kuin rangaistus, vaikka valtionavustus saattaisi olla auttamassa kuntaa eteenpäin. Jani Heikkinen vastasi, että eri osapuolilla tulee olla lähtötilanne avoimesti tiedossa, myöntäjän näkökulmasta tulee tietää, millaiselle toimijalle ollaan myöntämässä valtionavustusta. Valtionavustustoimintamallin tietopohjaisuuden tavoitteena on lisätä tilannetietoutta molemmille osapuolille. Osittain valtionavustuksella pyritään ratkaisemaan ongelmia, jotka näkyvät kunnan taloudessa. Tällöin tarkoittaa sitä, että kehityshankkeella pitäisi saada kustannusvaikuttavuutta ja kustannussäästöjä. Investointiavustusten puolella on enemmän riskejä. Jos tehdään lyhyellä aikavälillä investointi, joka näyttää halvalta, niin se voi pitkällä aikavälillä tuottaakin laajoja kustannuksia kunnalle. Eli kestävyysmielessä tulee ymmärtää vaikutukset ja myöntää kestävä rahoitusta.

Lisäksi tiedusteltiin Opetushallituksen valtionavustusten hakemisen järjestelmätöiminnallisuuksista, joissa on mahdollista muokata hakemusta lähettämisen jälkeen. Toiminnallisuutta ei pidetty hyvänä, ja voi aiheuttaa vaikeuksia mm. kunnassa hakemusasiakirjojen rekisteröinnissä diaariin. Toivottiin, että tulevassa hankkeen toteuttamassa järjestelmässä tähän syntyisi parannus. Opetushallituksen jäsen vastasi kokouksen

keskustelupalstalla OPH:n järjestelmän näkökulmasta, että hakemusta tosiaan voi muokata hakuajan päättymiseen asti, koska on usein tilanteita, joissa hakijat huomaavat puutteen tai täydennystarpeen hakuajan ollessa vielä voimassa. OPH on ohjeistanut linjaamaan pelisäännöt hakemuksen lähettämisestä, muokkaamisesta ja hyväksymisestä hakijaorganisaation sisällä (hakemuksen sisällöllinen muokkaus vs. puuttuvat pakolliset liitteet, OPH:n lähettämät täydennyspyynnöt jne.) Ulla Suomela vastasi myös, että OPH on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön suunnittelussa olevassa konsernihankkeessa, ja OPH:n jäsen kertoi, että OKM:n hallinnonalan valtionavustusprosesseja aletaan parhaillaan synkronoida ja samalla tullaan myös selvittämään OPH:n tarkempi rooli suhteessa hankkeen kehittämiin valtionavustuspalveluihin.

6 Valtionavustustoiminnan kehittämistä koskeva viestintä

Mikko Lehtonen esitteli katsauksen valtionavustustoiminnan viestinnän kehittämiseen. (pöytäkirjan liite 2)

Seurantaryhmällä oli mahdollisuus ennen kokousta esittää näkemyksiään valtionavustushankkeesta.

Keskustelussa sille tulleet keskeiset asiat:

Tuotiin esille se, että kaikki asiat eivät ole ratkaistavissa viestinnän keinoin, ja valtionavustusten lisäksi kokonaisuuteen liittyy hyvin monia asioita, joista vain osaan tämä hanke pystyy vaikuttamaan. Harva hanke on niin hyvin tiedossa kuin tämä hanke, jolloin on mahdollisuus myös kritisoida sitä ja asettaa sille odotuksia. Puheenjohtaja korosti sitä, että erityisesti valtionapuviranomaisten sitoutuminen kehittämiseen on erittäin tärkeää, ja hanke luo siihen edellytyksiä ja tukea.

7 Hankkeen ajankohtaiskatsaus

Tuula Lybeck, Jaana Walldén ja Mikko Lehtonen kertoivat hankkeen ajankohtaiskatsauksen. (liite 3)

Puheenjohtaja esitteli suullisesti keskeiset hankkeen ajankohtaiset asiat (ei liitettä, alla yhteenveto):

- Yhteinen toimintamalli on sanoitettu oppaaksi ja koulutuskokonaisuudeksi: Toimintamalliin, sen periaatteisiin ja vaiheisiin liittyvä jalkautus on alkanut. Yhteistä toimintamallia käsittelevä opas on julkaistu, ja se tukee kaikille avointa eOppiva -koulutusta Kohti vaikuttavampaa valtionavustustoimintaa. Hanke on toteuttanut toimintamalliin liittyviä valmennuksia pilottiviranomaisten johdolle, ja hyvää hallintoa käsittelevät asiantuntijakoulutukset on aloitettu.
- Hankesivulle on koottu toiminnan suunnittelun työvälineitä valtionapuviranomaisia ja valtionavustusten hakijoita ja saajia varten. Ne on tehty suunniteltaessa valmennuksia ja kehitettäessä toimintamallia tukevia digitaalisia palveluja. Työvälineet ovat vapaasti kaikkien käytettävissä ja niitä kehitetään jatkossa tarvittaessa edelleen. Toiminnan suunnittelun työvälineet koskevat eli yhteiskunnallisen muutoksen tunnistamista ilmiökartan avulla sekä vaikutusketjun ja mittariston laadintaa.
- Yhteistyö käyttöönottoaryhmien 0-1 (PSR, OKM, UM) on edennyt kehittämis- ja käyttöönottoprojektien käynnistymisellä. Hanke seuraa aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan yhteisen konsernihankkeen käynnistämistä, mikä on tuottanut viivettä OKM:n hallinnonalan projektien täysimittaiselle etenemiselle. Käyttöönottoaryhmään kaksi kuuluvat Taike ja Museovirasto on tavattu, ja hanke kontaktoi kevään aikana myös kolmannen käyttöönottoaryhmän toimijoita (MMM, STM ja THL).
- Vaadittavat lainsäädäntömuutokset ovat vielä valmistelussa, ja tavoiteaikataulu on antaa hallituksen esitys eduskunnan käsiteltäväksi viikoilla 15-16. Tarkoitus on saada myös perustuslakivaliokunnan lausunto. Erilaisia täydennyksiä ja säädösteknisiä korjauksia on tehty koskien mm. tehtäviä, vastuuta, henkilötietojen suojausta sekä yleis- ja erityislakien välistä suhdetta. Hanke selvittää juridisesti pätevää väliaikaista hallinnollista tapaa, jolla pilottihakeminen voitaisiin toteuttaa, jos lakia ei saada voimaan tarvittavassa aikataulussa. Näin olisi mahdollista turvata tälle vuodelle suunnitellut pilotoinnit.
- Valtionavustustoiminnan sanaston toinen osa on saatu valmisteltua, ja siihen tehdään käännoästä ja sisällön viimeistelyä julkaisukuntoon. Tavoitteena on julkaista sanasto kesällä VM:n julkaisusarjassa ja DVV:n yhteentoimivuusalustalla. Käsitely siirtyy täsmäntävään ja hanketiimin sisäiseksi työskentelyksi toistaiseksi.
- Valtionavustustoiminnan valvontakonseptin sisällön määrittely ja toteutus on käynnistetty.
- Hanke tulee toteuttamaan kehittäväen arvioinnin toiminnastaan.

Mikko Lehtonen kertoi järjestöryhmä tilannekatsauksen, Ulla Suomela henkilöhakijajaoston tilannekatsauksen ja Tuula Lybeck lainsäädäntöjaoston kuulumiset. (pöytäkirjan liite 3)

Jaana Walldén kertoi, että valmennukset kohdistuvat hankkeen puolelta valtionapuviranomaisille. Jaana kehotti hakijoita edellyttämään valtionapuviranomaisilta uuden toimintamallin mukaisia sisältöjä hauissa ja lomakkeissa. Lisäksi hän korosti, että Kohti vaikuttavampaa valtionavustustoimintaa –koulutus eOppivassa on lähtökohtaisesti valtionapuviranomaisille, mutta sen käymisestä on hyötyä myös hakijoille. Valmennuksissa käsitely on noussut erittäin tärkeäksi, ja hän kehotti hyödyntämään laadittua käsitteistöä.

8 Valtionavustustoiminnan tietovarannon ja siihen liittyvien palveluiden kehittämisen roadmap

Mari Näätsaari ja Anu Mäkinen esittelivät tietojärjestelmän kehittämisen roadmapia ja kehittämisen periaatteita. (pöytäkirjan liite 4)

Seurantaryhmän jäseniä kehoitettiin osallistumaan 17.5. järjestettävään kaikille avoimeen demotilaisuuteen.

Keskustelussa esille tulleet keskeiset asiat:

Tiedusteltiin, onko pilotoijien hauissa mukana eri avustustyyppisiä, ja millä haulla OKM pilotoi. Hankkeen puolelta vastattiin, että PSR:n ja OKM:n pilottihaut ovat yleisavustushakuja, UM:llä on erityisavustushaku. OKM pilotoi nuorisojärjestöjen yleisavustushaulla.

9 Muut asiat

Ei muita varsinaisia asioita.

Kokouksen aikana keskustelupalstalla nostettiin esille, että hanke on mukana Valtio Expossa toukokuussa.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Seuraavat kokoukset.

- Seury 3/2022, to 16.6. klo 13-15

Pöytäkirjan vakuudeksi,

Merja Irjala

Liitteet	Liite 1 (esityslistan liite 2) Luonnos kuntajaoston kehittämissuunnitelmaksi Liite 2 (esityslistan liite 3) Valtionavustustoiminnan kehittämistä koskeva viestintä Liite 3 (esityslistan liite 4) Jaostojen ja työryhmien tilannekatsaukset Liite 4 (esityslistan liite 5) Kehittämisen roadmap
Jakelu	Seurantaryhmän jäsenet
Tiedoksi	Hanketiimi VM-VK Hankeikkuna